4. Озеран Алла. Звіт керівництва VS Звіт про управління: проблеми відповідності Закону про бухгалтерський облік та світової практики. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2017. № 10-11. С. 2-12. URL: https://zakon.help/files/article/9627/Звіт%20керівництва%20vs%20звіт%20про%20управління.pdf (дата звернення: 12.05.2023).

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ ПІДПРИЄМСТВ ПО ВИРОЩУВАННЮ КРУП'ЯНИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ

Нісходовська О.Ю.*, канд. екон. наук, доцент*
Корженівська Н.Л.*, д-р екон. наук, професор*
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

Круп'яні культури – це стратегічний продукт, який відіграє велике значення у забезпеченні продовольчої безпеки, що відрізняються серед інших стабільним широким попитом і споживанням завдяки своїй високій поживності та ціновій доступності для усіх верств населення. Найбільший попит на круп'яні культури традиційно зростає в умовах певного ускладнення розвитку окремих соціально-економічних процесів та загострення кризових явищ у суспільстві.

В умовах пандемії корона вірусу, світової економічної кризи спостерігається значне зростання попиту на круп'яні культури як на внутрішньому, так і на зовнішньому агропродовольчих ринках світу.

Що стосується вітчизняного виробництва круп, то у структурі спостерігаються деякі зміни. До прикладу, якщо раніше на першому місці була гречана крупа, яка має найбільший попит у населення, то нині її частка становить близько 19–20% у сумарному обсязі виробництва круп, тоді як найвищу питому вагу в цій структурі займають зерна зернових культур плющені, перероблені в пластівці, лущені, обрушені, різані або подрібнені (окрім рису).

У 2022 рік українська економіка увійшла зі зростанням у 3,2% (у порівнянні із 2020 р. після падіння на 4%).

Дивлячись прогнози та експертні оцінки, наскільки глибоким буде падіння української економіки за підсумками цього року, думки різні, але усі вони прогнозують перевищення за 30%. Офіційно цієї цифри темпи падіння ВВП досягли ще у вересні.

За даними Міністерства аграрної політики України, на кінець 2021/2022 МР Україна вийшла на залишки запасів: гречки – 11 тис. т, пшона – 48 тис. т, вівса – 176 тис. т. Цих обсягів достатньо для забезпечення внутрішнього ринку, оскільки сировини досить у наявності, і переробні потужності виготовлення круп у таких обсягах є. Проте, і тоді виробники круп висловлювали свої побоювання щодо майбутнього врожаю – посіють і чи виростуть сільгоспвиробники достатню кількість необхідних для переробки культур. На сьогоднішній день, при нинішній ситуації, що склалася, спрогнозувати остаточну кількість посівів круп'яних складно. Також неможливо оперативно відстежити і динаміку виробництва за видами круп у регіоні.

Таблиця 1

Площі посіву основних круп’яних культур

Назва культур	Площа посіву у 2021 р., тис. га	Площа посіву у 2022 р., тис. га	Фактичне відношення
Гречка	84,0	37,4	44,6
Овес	177,9	156,7	88,2
Просо	78,1	32,1	41,1

На виробництво гречки у 2020 р. припадало 67 % від загального виробництва. Найбільше виробництво було розміщено у Хмельницькій, та Харківській областях. Також, також у значних об’ємах гречка вирощувалась на підприємствах Вінницької, Тернопільської та Київської областей.

Найбільші українські виробники круп до війни половину виробленої продукції експортували на ринки країн Азії, країн ЄС та Африки. Сьогодні ж складна та дорога логістика не дозволяє повністю відновити постачання, адже вивозити продукцію через порти інших країн стало втричі дорожче, а отже – невигідно для виробника.

Україна могла б постачати великі обсяги, оскільки Європа закриває свій ринок для росії. Для цього є потужності, які мають не законсервовані, але не завантажені виробництва. Але переробники зазначають, що для можливості виробництва кінцевого продукту вирощування гречки потрібно стимулювати на державному рівні. Адже протягом останніх 7 років відбувалося постійне скорочення посівів.

Підсумовуючи вище сказане, на виробництво круп значний вплив має кон'юнктура ринку та загальна соціально-економічна ситуація в країні. Адже круп'яні культури є певним страховим антикризовим продовольчим резервом для багатьох верств населення. І саме тому, попит на них, як правило, підвищується у складних соціально-економічних умовах та внаслідок різного роду кризових явищ.

Перелік посилань:

1. Технологічні особливості круп'яного виробництва на прикладі переробки гречки. URL: http://agro-business.com.ua/agro/zberihannia/item/24880-tekhnolohichni-osoblyvosti-krupianoho-vyrobnytstva-na-prykladi-pererobky-hrechky.html

2. Як українська економіка пережила 2022 рік. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/features-64008306

3. Ринок круп'яних культур у 2020 році: аналітика та прогнози. URL: http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/17395-rynok-krupianykh-kultur-u-2020-rotsi-analityka-ta-prohnozy.html

4. AgroPortal.ua.